

Tiivistelmä Euroopan tietosuojavaltuutetun lausunnosta Euroopan komission avointa dataa koskevasta paketista, johon kuuluvat ehdotus direktiiviksi julkisen sektorin hallussa olevien tietojen uudelleenkäytöstä annetun direktiivin 2003/98/EY muuttamisesta, tiedonanto avoimesta datasta ja komission päätös 2011/833/EU komission asiakirjojen uudelleenkäytöstä

(Koko lausunto on luettavissa englanniksi, ranskaksi ja saksaksi Euroopan tietosuojavaltuutetun verkkosivuilla <http://www.edps.europa.eu>)

(2012/C 335/06)

1. Johdanto

1.1 Taustaa

1. Komissio hyväksyi 12 päivänä joulukuuta 2011 ehdotuksen direktiiviksi julkisen sektorin hallussa olevien tietojen uudelleenkäytöstä annetun direktiivin 2003/98/EY muuttamisesta (jäljempänä 'ehdotus')⁽¹⁾. Ehdotus on osa avointa dataa koskevaa pakettia, johon kuuluu lisäksi kaksi muuta samana päivänä hyväksyttyä asiakirjaa: i) komission tiedonanto: Avoin data – Innovoinnan, kasvun ja läpinäkyvän hallinnon moottori (jäljempänä 'tiedonanto')⁽²⁾ ja ii) komission päätös komission asiakirjojen uudelleenkäytöstä (jäljempänä 'pätös')⁽³⁾.

2. Euroopan tietosuojavaltuutettua ei ole kuultu asetuksen (EY) N:o 45/2001 28 artiklan 2 kohdassa edellytetyllä tavalla. Tämä on valitettavaa, kun otetaan huomioon, kuinka suurta määrää henkilötietoja tämä aloite mahdollisesti koskee. Tämä lausunto perustuu näin ollen saman asetuksen 41 artiklan 2 kohtaan. Euroopan tietosuojavaltuutettu suosittelee, että hyväksytyt asiakirjan johdanto-osaan sisällytetään viittaus tähän lausuntoon.

1.2 Ehdotuksen ja päätöksen tavoitteet ja soveltamisala; Euroopan tietosuojavaltuutetun lausunnossa käsitellyt seikat

3. Ehdotuksella on tarkoitus päivittää ja muuttaa voimassa olevaa direktiiviä 2003/98/EY julkisen sektorin hallussa olevien tietojen uudelleenkäytöstä ('PSI-direktiivi', engl. Public Sector Information).

4. PSI-direktiivin tavoitteena on helpottaa julkisen sektorin hallussa olevien tietojen uudelleenkäyttöä koko Euroopan unionissa yhdenmukaistamalla uudelleenkäyttöä koskevat perusedellytykset ja poistamalla esteet, jotka haittaavat tietojen uudelleenkäyttöä sisämarkkinoilla. PSI-direktiivissä on säännöksiä, jotka koskevat syrjimättömyyttä, maksuja, yksinoikeusjärjestelyjä, avoimuutta, lupia ja käytännön välineitä, jotka helpottavat julkisen sektorin asiakirjojen löytymistä ja uudelleenkäyttöä⁽⁴⁾.

5. Yksi ehdotuksen tärkeimmistä uusista periaatteellisista tavoitteista on, kuten tiedonannon 5.1 kohdassa kuvaillaan, tavoite ottaa käyttöön "periaate, jonka mukaan kaikki julkinen tieto, johon ei nimenomaisesti sovelleta jotakin poikkeuksista, on uudelleenkäytettävissä kaupallisiin ja ei-kaupallisiin tarkoituksiin"⁽⁵⁾. Erityisesti PSI-direktiivin 3 artiklan 1 kohtaan ehdotetussa muutoksessa vaaditaan jäsenvaltioita varmistamaan, että jäsenvaltioiden julkisen sektorin elinten "hallussa olevia asiakirjoja" "voidaan käyttää uudelleen kaupallisiin ja muihin kuin kaupallisiin tarkoituksiin".

6. Ehdotuksen merkityksellisiin säännöksiin kuuluu myös tietyin poikkeuksin niiden maksujen, joita julkinen sektori perii asiakirjojen uudelleenkäytöstä, rajoittaminen niiden "jäljentämisestä ja jakelusta aiheutuviin marginaalikustannuksiin" (tarkistettu 6 artiklan 1 kohta). Lisäksi ehdotuksella laajennetaan PSI-direktiivin soveltamisalaa kirjastoihin, arkistoihin, museoihin ja korkeakoulujen kirjastoihin.

7. Päätöksen tavoitteena on vahvistaa komissiolle säännöt sen omien asiakirjojen uudelleenkäyttöön.

⁽¹⁾ KOM(2011) 877 lopullinen.

⁽²⁾ KOM(2011) 882 lopullinen.

⁽³⁾ 2011/833/EU.

⁽⁴⁾ Ks. ehdotuksen perustelut, 1 kohta.

⁽⁵⁾ Ks. myös ehdotuksen perustelujen 3.2 kohdan 6. kappale, jossa vaaditaan unionin tason toimia "sen varmistamiseksi", että "arvokkaan julkisen sektorin keskeisen tiedon uudelleenkäyttö on sallittua kaikissa jäsenvaltioissa"; sekä vaikutusten arvioinnista tehdyn tiivistelmän 4 kohdan, Lainsäädäntömuutokset, iii) alakohta, jossa pyydetään muuttamaan "pääperiaatetta siten, että saatavilla olevat asiakirjat ovat käytettävissä uudelleen".

8. Lausunnon 2 ja 3 kohdassa käsitellään itse päätöstä, kun taas 4 kohdassa esitetään lyhyitä huomioita päätöksestä. Lausunnon 2 kohdassa luodaan yleiskatsaus avoimeen dataan liittyviin tietosuojakysymyksiin sekä esitellään haasteita ja seikkoja, jotka ovat tärkeitä kiinnekohtia ja määrittelevät pitkälti sen, mitä lähestymistapaa Euroopan tietosuojavaltuutettu noudattaa 3 kohdassa esitettävissä suosituksissa.

5. Päätelmät

72. Henkilötietoja sisältävien julkisen sektorin hallussa olevien tietojen uudelleenkäyttö voi tuottaa merkittäviä etuja, mutta siihen liittyy myös huomattavia riskejä henkilötietojen suojalle. Näiden riskien johdosta Euroopan tietosuojavaltuutettu suosittelee, että ehdotuksessa määriteltäisiin nykyistä selkeämmin, missä tilanteissa ja minkä suojatoimien alaisuudessa henkilötietoja sisältävää tietoa voidaan vaatia uudelleenkäytettäväksi. Erityisesti ehdotuksessa olisi:

- esitettävä selkeämmin PSI-direktiivin soveltamisalaan kuuluvat henkilötiedot (3.1 kohta);
- vaadittava, että asianomainen julkisen sektorin elin toteuttaa arvioinnin, ennen kuin mitään henkilötietoja sisältäviä julkisen sektorin hallussa olevia tietoja voidaan antaa uudelleenkäytettäväksi (3.1 kohta);
- tarvittaessa vaadittava, että tiedot muutetaan kokonaan tai osittain nimettömään muotoon ja että lupaehdoissa selkeästi kielletään henkilöiden tunnistaminen ja henkilötietojen uudelleenkäyttö sellaisiin tarkoituksiin, jotka saattavat vaikuttaa rekisteröityihin yksilöllisesti (3.2 ja 3.3 kohta);
- vaadittava, että julkisen sektorin hallussa olevien tietojen käyttöluvan ehtoihin sisällytetään tietosuojalauseke aina, kun henkilötietoja käsitellään (3.3 kohta);
- henkilötietojen suojalle aiheutuvien riskien niin edellyttäessä vaadittava hakijoita osoittamaan (tietosuojan vaikutusten arvioinnilla tai muulla tavoin), että kaikki henkilötietojen suojalle aiheutuvat riskit on otettu asianmukaisesti huomioon ja että hakija käsittelee tietoja sovellettavan tietosuojalainsäädännön mukaisesti (3.3 kohta);
- selvennettävä, että poiketen pääsäännöstä, jonka mukaan uudelleenkäyttö on sallittu kaikkiin kaupallisiin tai ei-kaupallisiin tarkoituksiin, uudelleenkäytön salliminen voi riippua käytön tarkoituksesta (3.3 kohta).

73. Lisäksi Euroopan tietosuojavaltuutettu ehdottaa, että

- harkitaan, voitaisiinko tarvittaessa sallia esikäsittelyä (kuten digitoinnista), nimettömään muotoon muuttamisesta ja yhdistämisestä aiheutuvien kustannusten periminen luvanhaltijoilta (3.5 kohta), ja
- että komissio laatii lisää ohjeita, joissa käsitellään muuttamista nimettömään muotoon ja lupamenettelyä, ja kuuluu 29 artiklan mukaista tietosuojatyöryhmää tässä asiassa.

Tehty Brysselissä 18 päivänä huhtikuuta 2012.

Peter HUSTINX
Euroopan tietosuojavaltuutettu
